

**KANSALLISKIRJASTO JA SEN AINEISTOT
TUTKIMUKSEN KOHTEENA**

– TUTKIMUSAIHEITA

KANSALLISKIRJASTO JA SEN AINEISTOT TUTKIMUKSEN KOHTEENA 2006

KANSALLISKIRJASTON TUTKIMUSTOIMINNAN PAINOPISTEET OVAT:

1. kokoelmatutkimuksessa ja kirjahistoriassa, joka kohdistuu kirjaston aineistoihin.
2. kirjaston palveluihin ja kirjastoverkkoon kohdistuvassa tutkimuksessa.

1) KOKOELMATUTKIMUS

Kansalliskirjasto tarjoaa humanistisen alan jatkotutkimuksen suorittajille tai tutkijoille kirjaston kokoelmiin liittyviä aiheita. Kiinnostuneet voivat myös itse ehdottaa tutkimusaiheita. Kansalliskirjastolla on lukuisia eri kokoelmia kuten kansalliskokoelma Fennica ja erikoiskokoelmia. Lisätietoja Kansalliskirjaston kokoelmista löytyy kirjaston kotisivuilta: www.lib.helsinki.fi/palvelut/kokoelmat.htm.

Kirjasto voi tarjota tutkijoille tarvittaessa työtilat sekä heidän tieteenalalle tärkeiden tutkimusalueiden ja aineistojen tunnettavuutta kotimaassa ja kansainvälisesti verkon sekä kulttuuritoiminnan kautta (seminarit, luentosarjat, julkaisut, näyttelyt). Kansalliskirjasto voi tukea taloudellisesti tutkijaa.

Kiinnostuneet voivat olla yhteydessä tutkimustoiminnan koordinaattori Kristina Linnovaaraan, kristina.linnovaara@helsinki.fi, p. 09 191 23819 tai kokoelmapäällikkö Sinimarja Ojoseen, sinimarja.ojonen@helsinki.fi, p. 09 191 24508.

2) KANSALLISKIRJASTOPALVELUT

Kansalliskirjasto tarjoaa kiinnostuneille informatiikan ja tietotekniikan tutkijoille ja opiskelijoille ajankohtaisia tutkimusaiheita.

Tarjoamme tutkimusaineistoja, asiantuntija-apua ja tarvittaessa työtilat Kansalliskirjastossa Helsingissä. Kansalliskirjasto tarjoaa myös tehokkaan elektronisen julkaisukanavan omilla [www-sivuillaan](http://www.sivuillaan) <http://www.lib.helsinki.fi/yleistieto/tutkimus/>

Kansalliskirjasto voi tukea taloudellisesti tutkijaa tai opiskelijaa.

Haku kansalliskirjastopalveluita koskeviin aiheisiin

Tutkimusaiheista neuvotellaan suoraan ao. vastuuhenkilöiden kanssa. Valinta edellyttää tutkijalta tai opiskelijalta sitovaa tutkimussuunnitelmaa. Vapaamuotoiset hakemukset, joista käyvät ilmi hakijan henkilö- ja yhteystiedot, aihe, tutkimussuunnitelma, aikataulu ja työn ohjaajan yhteystiedot, lähetetään tutkimustoiminnan koordinaattori Kristina Linnovaaralle joko sähköpostitse osoitteeseen kristina.linnovaara@helsinki.fi tai postitse osoitteeseen Unioninkatu 36, 00014 Helsingin yliopisto.

Kirjasto käsittelee hakemukset mahdollisimman pian ja ilmoittaa tuloksesta sekä hakijalle että työn ohjaajalle. Lisätietoja tutkimustoiminnan koordinaattori Kristina Linnovaara p. 09 191 23819, kristina.linnovaara@helsinki.fi.

Lisätietoja tutkimusaiheista antavat:

Kohdat	1 - 4	Palvelupäällikkö Kristiina Hormia-Poutanen, FinELib kristiina.hormia@helsinki.fi Puh: 09 191 44118
	5 - 6	Pääsuunnittelija Jani Stenvall, Tietokantapalvelut jani.stenvall@helsinki.fi Puh: 09 191 44030
	7	Palvelupäällikkö Liisa Savolainen, Käyttäjäpalvelut liisa.savolainen@helsinki.fi Puh: 09 1991 22745

TUTKIMUSAIHEET

1. Verkkoaineistojen vaikuttavuus

Mikä vaikutus verkkoaineistojen saatavuudella on julkaistujen tieteellisten artikkelien/julkaisujen määrään tai tutkintojen suorittamisnopeuteen? Minkälaisia kustannussäästöjä saavutetaan tutkimuksessa, opetuksessa ja kirjastojen toiminnassa, kun aineistojen tarjotaan elektronisessa muodossa? Vaikuttaako elektronisten aineistojen aiempaa laajempi ja parempi saatavuus tutkimuksen tasoon ja suomalaisen tutkimuksen kansainväliseen kilpailukykyyn? Miten relevantteja FinELibin kautta välitetyt elektroniset aineistot ovat eri tieteenaloilla (esim. viiteanalyysi aiheesta)?

2. Nelli-portaalin vaikutus tutkimusaineistojen saatavuuteen ja käytettävyyteen

Nelli-portaali on yhden portin palvelu, jonka kautta voi hakea tietoa monimuotoisista elektronisista tietolähteistä (www.lib.helsinki.fi/finelib):

Nelli-portaalin vaikutus elektronisten aineistojen käytettävyyteen ja tiedonhakuun? Miten erityyppiset käyttäjät (noviisi, tiedonhaun ammattilainen, spesialisoitunut käyttäjä) eri tieteenaloilta löytävät aineistoja portaalin avulla? Nelli-portaalin käyttöliittymän käytettävyyden arviointi. Nelli-portaalin vaikutus tiedonhakuun, esim. tiedonhakutavat.

3. Miten kansalliset kirjastoverkkopalvelut vaikuttavat kirjastojen prosesseihin.

Kirjaston sisäiset prosessit eri kirjastosektoreilla ja miten prosessit muuttuvat, kun elektroninen aineisto lisääntyy.

4. Verkkoaineiston käyttäjä ja käyttö

Ketkä ovat verkkoaineiston käyttäjiä ja eroavatko käyttäjäprofiilit esim. eri kirjastosektoreiden tai tieteenalojen välillä? Miten, missä ja mihin tarkoituksiin verkkoaineistoja käytetään? Mitä käytön esteitä liittyy painettuun / elektroniseen aineistoon? Miten tieteenala vaikuttaa käyttäjien suhtautumiseen painettuun/ elektroniseen julkaisuun? Miten aineiston saatavuus verkossa vuorokauden ympäri vaikuttaa tutkijoiden ja opiskelijoiden työskentelytapoihin? Miten paljon FinELib-aineistot ovat päällekkäisiä keskenään? Kuinka monessa eri lehtitietokannassa esiintyy sama nimike ?

Elektronisen aineiston käyttöön liittyen kansalliskirjasto voi tarjota [www.kyselyjen](http://www.kyselyjen.kirjasto.fi) kautta

kerättyä lähdeaineistoa opiskelijan käyttöön vuodesta 1998 lähtien (<http://www.lib.helsinki.fi/finelib/aineistot/index.html>). Lisäksi käytettävissä on runsaasti tilastotietoja elektronisten aineistojen käytöstä vuodesta 1998 lähtien (www.lib.helsinki.fi/finelib/aineistot/tilastot.html).

5. Verkkoaineistojen arkistointia tukeva tutkimus

Kansalliskirjaston tavoitteena on tallentaa ja säilyttää suomalaisia verkkoaineistoja (www) osana kansallista kulttuuriperintöä. Tämän verkkoaineistoja sisältävän arkiston tavoitteena on palvella ensisijaisesti tutkijoita. Tutkimusaihe voi liittyä verkkoarkistoinnin teknisiin, sisällöllisiin tai tutkijakäytön kysymyksiin.

Miten helpoiten valikoida ja rajata arkistoitavaa suomalaista aineistoa? Miten eri alan tutkijat näkevät verkkoaineistojen arkistoinnin? Minkälaista palvelua tutkijat kaipaavat? Mitä teknisiä ratkaisuja voidaan kehittää ns. ”näkyttömän webin” arkistoinnille? Muu verkkoarkistoinnin tekniikkaa tukeva tutkimus.

6. Digitaalisten kokoelmien hallinta ja digitaalinen julkaiseminen

Digitaaliset dokumentit ovat yhä enemmän osa kirjastonkäyttäjien arkea. Kansalliskirjastossa on meneillään useita hankkeita, joiden tavoitteena on tarjota erilaisia digitaalisia aineistoja asiakkaille sekä edistää verkkojulkaisemista. Tästä aihepiiristä löytyy monia mielenkiintoisia tutkimuskohteita.

Mitkä ovat kotimaisten tieteellisten lehtien tulevaisuuden näkymät verkkojulkaisemisen suhteen? Mitä suunnitelmia tutkimuslaitoksilla tai yliopistoilla on liittyen avoimeen verkkojulkaisemiseen (Institutional repositories ja open access -julkaiseminen)? Miten varmistaa digitaalisten dokumenttien pitkäaikaissäilytys? Digitaalisten kokoelmien käytettävyyttä ja käyttöä tulevat tutkimukset.

7. Paikallispalvelut ja asiakastarpeet

Kansalliskirjasto on osana Helsingin yliopiston kirjastolaitoksen asiakastutkimushanketta saanut strukturoitua tutkimustietoa kirjaston käytöstä. Kerätty aineisto kaipaa lisätulkintaa ja tieto asiakastarpeista on syytä syventää kvalitatiivisella tutkimuksella Kansalliskirjaston paikallispalveluista ja erityisesti avainasiakasryhmien palvelu- ja käyttötarpeista. Kohderyhmänä tutkimuksessa on tutkija/opettaja/opiskelijaryhmä sekä jokin satunnaisesti valittu asiakasryhmä.